

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžr/72/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201604
Dátum vydania rozhodnutia:	01.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201604.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: 1/ F. I., S., 2/ MEDIA 1, s.r.o., Ulica P. Rádayho 8, Lučenec, obidvaja zastúpení JUDr. Ladislavom Faludim, advokátom, Ul. 9. mája 20, Vidiná, proti žalovanému: Okresný úrad Lučenec, katastrálny odbor, ul. Martina Rázusa č. 32, Lučenec, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. V 1979/13 zo dňa 7. augusta 2013, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/302/2013-45 zo dňa 19. marca 2014, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 23S/302/2013-45 zo dňa 19. marca 2014 v časti výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 72,89 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Ladislava Faludiho, advokáta, Vidiná, do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 23S/302/2013-45 zo dňa 19.03.2014 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s poukazom na § 250h ods. 2 O.s.p. zastavil konanie vo veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1979/13 zo dňa 07.08.2013. Napadnutým rozhodnutím žalovaný podľa § 31a písm. a/ zákona č. 162/1995 Z.z. (ďalej len „katastrálny zákon“) prerušil konanie o návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností záložnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom 1/ a 2/ dňa 29.05.2013. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vklad V 1979/13 bude vybavený po právoplatnom ukončení súdneho sporu na Okresnom súde v Banskej Bystrici ohľadom vylúčenia majetku zo súpisu podaného dňa 04.09.2012 a súdneho sporu na Okresnom súde v Lučenci o neplatnosti dobrovoľnej dražby zo dňa 15.02.2011, týkajúce sa nehnuteľností, ktoré sú predmetom zmluvy o zriadení záložného práva. Krajský súd vytýčil pojednávanie na 19.03.2014. Právny zástupca žalobcov podaním doručeným súdu dňa 27.02.2014 zobral svoj návrh na začatie konania (žalobu) späť a žiadal priznať náhradu trov konania. Vo svojom podaní uviedol, že žalovaný na základe

pokynu prokurátora a na základe stanoviska nadriadeného orgánu pokračoval v konaní a vo veci už rozhodol a to tak, že zamietol návrh na vklad záložného práva s poukazom na neodstrániteľnú vadu právneho úkonu záložnej zmluvy zo dňa 06.08.2013. Proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vklad záložného práva bolo podané odvolanie. Vzhľadom na tieto skutočnosti už nie je dôvodné trvať na podanom návrhu (preskúmanie rozhodnutia vo veci prerušenia návrhu na vklad) a zobral návrh (žalobu) späť.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom trovy konania, pretože pre správanie žalovaného vzal návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne. K späťvzatiu žaloby došlo po tom, ako žalovaný v prerušenom konaní pokračoval na základe pokynu okresného prokurátora a na základe stanoviska nadriadeného orgánu. Žaloba proti rozhodnutiu o prerušení konania teda bola podaná dôvodne a preto žalovaný je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 486,08 €.

II.

Uvedené uznesenie krajského súdu v časti náhrady trov konania napadol žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolaním, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci.

V odvolaní uviedol, že žalovaný svojim správaním nedal dôvod na späťvzatie návrhu, bolo to na základe rozhodnutia žalobcu. Poukazuje, že súd nemohol posúdiť, či návrh bol podaný dôvodne, keď vo veci nevykonal dokazovanie a nevyhodnotil žiadne dôkazy. Konanie vo veci zastavil na základe návrhu žalobcu o späťvzatie návrhu zo dňa 27.02.2014. Je názoru, že návrh na začatie konania bol podaný v rozpore s ustanovením § 248 O.s.p., lebo podľa tohto ustanovenia súdy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania. V danom prípade malo byť predmetom preskúmania procesné rozhodnutie žalovaného, ktorým nebolo rozhodnuté s konečnou platnosťou o návrhu na vklad žalobcu, ale je to rozhodnutie o prerušení konania o návrhu na vklad. Ust. § 248 O.s.p. vyníma z preskúmavacej právomoci súdov rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania. V rozhodnutí o prerušení konania je procesným rozhodnutím, ktoré nie je konečné a ktorým sa upravuje vedenie konania pred správnym orgánom. V zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. bol daný dôvod na zastavenie konania, lebo žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom. Čo sa týka trov konania, súd mal rozhodnúť podľa piatej časti O.s.p. podľa § 250k a nie podľa § 146 ods. 2 O.s.p.,. Ďalej poukázal, že v takom istom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 24S/289/2013-10 zo dňa 04.03.2014 bez nariadenia pojednávania konanie vo veci zastavil a žalobcovi nepriznal trovy konania.

Na základe uvedeného žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici v časti o priznaní trov konania.

III.

Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného vyjadril podaním doručeným krajskému súdu 30.05.2014 a uviedol, že negatívnu enumeráciu je potrebné vykladať reštriktívne tak, aby nebolo účastníkovi konania odňaté právo domáhať sa preskúmania rozhodnutia, ktoré sa týka jeho základných práv a slobôd, ktoré tvorí ústavnú garanciu ochrany základných práv a slobôd (č.l. 46 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústava“). Napriek zneniu ustanovenia § 248 O.s.p. je vždy potrebné skúmať ústavno-právny rozmer právneho rozhodnutia. V prípade, ak sa takéto rozhodnutie dotýka základných práv a slobôd, nie je možné vylúčiť jeho súdny prieskum, ako to uvádza ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 138/03: „Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh, či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa článku 46 ods. 2 ústavy vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a iných zákonov.“ Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí vo veci vedenej sp.zn. 2Sžo/13/2011: „Úlohou súdu v správnom súdnictve pri uplatňovaní

Občianskeho súdneho poriadku v spojení s článkom 46 ods. 2 poslednou vetou ústavy je zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmavania (vrátane rozhodnutí uvedených v § 248 O.s.p.), je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv a slobôd. Ak súd zistí, že tomu tak je, takého rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia správneho orgánu nemôžu byť samé o sebe jediným a rozhodujúcim dôvodom pre odmietnutie jeho súdneho preskúmavania, pretože ústavne súladný výklad ustanovenia § 248 O.s.p. vyžaduje, aby súd zisťoval, či sa toto rozhodnutie svojim obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd. Nie je totiž vylúčené, že by sa aj rozhodnutia uvedené v § 248 O.s.p. nemohli dotýkať alebo porušovať základné práva alebo slobody jednotlivcov. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotenia formálne znaky rozhodnutia predloženého na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojim obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania (napr. nálezy Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 50/01-50 z 11.10.2001, č.k. I. ÚS 52/02-30 z 28.05.2003)." Ďalej uviedol, že žalovaný sa opomenul zaoberať podstatou veci a to tým, že svojim nezákonným konaním a rozhodnutím rozhodol o prerušení konania, zakrývajúc sa nemožnosťou preskúmania takéhoto procesného rozhodnutia, bez toho, aby súd posúdil vplyv takéhoto konania a rozhodnutia na práva a právom chránené záujmy žalobcov, ktorým boli nie vlastnou vinou (nezákonne) zamedzené nakladať s nehnuteľnosťami.

Navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a priznal náhradu trov konania.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. po preskúmaní veci v rozsahu napadnutom v odvolaní bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1 veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého opravný prostriedok podľa piatej časti O.s.p. je prípustný len ako je to uvedené v tejto časti a v ustanovení § 250k O.s.p., ktoré osobitne upravuje náhradu trov konania v správnom súdnictve, možnosť podať odvolanie zakotvená nie je, najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal prípustnosťou odvolania proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Správne súdnictvo upravené v piatej časti O.s.p. v ustanovení § 250k a v § 250h ods. 2 za bodkočiarkou rieši otázku náhrady trov konania, avšak nerieši rozhodovanie o trovách konania pri podanom odvolaní voči prvostupňovému súdnemu rozhodnutiu. Na uvedenú situáciu sa v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. preto možno primerane použiť ustanovenia tretej časti a štvrtej časti O.s.p.. Keď podľa O.s.p. je odvolanie zásadne prípustné s výnimkami v zákone presne stanovenými, medzi ktorými sa odvolanie voči rozhodnutiu, ktorým súd zastavil konanie z dôvodu späťvzatia návrhu nenachádza a ustanovenie § 250ja ods. 1 a 2 O.s.p. upravuje iba prípustnosť odvolania pri rozhodovaní vo veci samej, v predmetnom prípade odvolanie voči rozhodnutiu o trovách konania prvostupňového súdneho rozhodnutia treba pripustiť vzhľadom na ustanovenie § 246c ods. 1, § 201 a § 202 O.s.p.

Podľa § 250h ods. 2 O.s.p., až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania rozhodne súd o ich náhrade. Citované zákonné ustanovenie upravuje výnimočné priznanie trov konania odporcovi pre prípad späťvzatia návrhu, a to trov, ktoré odporca vynaložil po tom, čo navrhovateľ podal návrh. Predpoklady uvedené v tomto ustanovení nemajú spoločné znaky s § 250k ods. 1 O.s.p., ktoré sa viažu na výsledok v merite veci, resp. úspech v konaní samostatnom a v zmysle ktorého nemožno náhradu trov konania priznať nikomu inému, iba úspešnému žalobcovi. Rozhodnutie o náhrade trov konania žalovaného podľa § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou O.s.p. bude prichádzať do úvahy najmä v prípade neodôvodnených žalôb a je výnimkou zo zásady, že v správnom súdnictve nemožno priznať náhradu trov konania úspešnému žalovanému, nakoľko to ustanovenie § 250k ods. 10 O.s.p. v zásade vylučuje.

Aj v správnom súdnictve žalobca môže žalobu vziať späť z dôvodov, ktoré neznameniajú neúspech v merite veci, ale sú v príčinnej súvislosti s legalizáciou postupu a rozhodovania správneho orgánu napr. v dôsledku autoremedúry alebo ako v danej veci v dôsledku toho, že žalovaný na základe pokynu prokurátora a na základe stanoviska nadriadeného orgánu pokračoval v konaní a vo veci rozhodol (zamietol návrh na vklad záložného práva s poukazom na neodstrániteľnú vadu právneho úkonu záložnej zmluvy zo dňa 06.08.2013).

Podľa názoru najvyššieho súdu treba v danom prípade aplikovať zodpovednosť za procesné zavinenie na zastavenie konania v zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal návrh späť, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pri posudzovaní trov konania v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo pre správanie odporcu vo vzťahu k náhrade trov, pričom žaloba bola podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov v takto zastavenom konaní.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu bolo nesporné, že žalobcovia vzali návrh späť v dôsledku toho, že žalovaný na základe pokynu prokurátora a na základe stanoviska nadriadeného orgánu pokračoval v konaní a vo veci rozhodol s tým, že zamietol návrh na vklad záložného práva s poukazom na neodstrániteľnú vadu právneho úkonu záložnej zmluvy zo dňa 06.08.2013. Sám žalovaný na pokyn prokurátora a na základe stanoviska nadriadeného orgánu prehodnotil svoje rozhodnutie, ktorým prerušil konanie o návrhu na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností a vo veci rozhodol tak, že návrh na vklad záložného práva rozhodol, čo znamená že rozhodol v merite veci. Voči tomuto rozhodnutiu podali žalobcovia odvolanie v zákonom stanovenej lehote. Rozhodnutie žalovaného o prerušení konania alebo rozhodnutie v merite veci majú pre žalobcov diametrálne iné právne následky.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalovaný pokračoval v konaní až na základe stanoviska nadriadeného orgánu a na základe pokynu prokurátora. Žalovaný svojim rozhodnutím o prerušení konania zapríčinil dôvodnosť žaloby a potom následné späťvzatie. Preto v danom prípade je žalovaný povinný uhradiť trovy konania v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p. (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Čo sa týka odvolacej námietky žalovaného, že návrh na začatie konania bol podaný v rozpore s ustanovením § 248 O.s.p., lebo podľa tohto ustanovenia zákona súdy nepreskúmvajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, odvolací súd uvádza, že v Slovenskej republike je správne súdnictvo založené na princípe generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, ktorý vychádza z článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 248 O.s.p.. Negatívnu enumeráciu je potrebné vykladať reštriktívne tak, aby nebolo účastníkovi konania odňaté právo, domáhať sa preskúmania takých rozhodnutí, ktoré sa týkajú jeho základných práv a slobôd. Takýto postup správnych súdov tvorí ústavnú garanciu ochrany základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky). Napriek zneniu ustanovenia § 248 O.s.p. je vždy potrebné skúmať ústavno-právny rozmer správneho rozhodnutia. V prípade, že sa takéto rozhodnutie (alebo inak označený administratívny úkon) dotýka základných práv a slobôd, nie je možné vylúčiť jeho súdny prieskum, ako to uvádza ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 138/03. Ak súd zistí, že rozhodnutie správneho orgánu vzhľadom na jeho obsah, sa týka základných práv a slobôd, nesmie byť takéto rozhodnutie vylúčené zo súdneho preskúmania. Poukazujúc na uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu v tejto veci je vecne správne.

Najvyšší súd má za to, že v prejednávanej veci krajský súd nepochybil, keď žalobcom náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 250h ods. 2 O.s.p. priznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a podľa § 220 O.s.p. priznal žalobcovi náhradu trov aj odvolacieho konania, ktoré spočívali vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu zo dňa 28.05.20214 vo výške jednej polovice základnej sadzby, t.j. $130,16 \text{ €} : 2 = 65,08 \text{ €}$ (odmena advokáta vypočítaná podľa ustanovenia § 13a ods. 2 písm. b/ Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a 1x režijný paušál v uplatnenej výške 7,81 €), celkom $65,08 + 7,81 = 72,89 \text{ €}$.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.